

Berlin – Pomnik Żołnierzy Radzieckich w Schönholzer Heide

Historia

Pomnik Żołnierzy Radzieckich w Schönholzer Heide, nazywany również Pomnikiem w Schönholz, znajduje się na obrzeżach Berlina, w dzielnicy Pankow. Jego budowa trwała od maja 1947 do listopada 1949 roku, a powierzchnia całego terenu pomnika wynosi 30 000 m².

Podczas II wojny światowej w lasu Schönholzer Heide, przed wojną popularnym celu wycieczek berlińczyków, utworzono duży obóz dla robotników przymusowych. Po wojnie, w północno-zachodniej części parku, zbudowano trzeci w mieście pomnik dla poległych żołnierzy radzieckich.

Cmentarz wojskowy zaprojektowany został przez grupę radzieckich architektów, do której należeli Konstantin A. Sołowjew, M. Belarncew, W.D. Koroljew oraz rzeźbiarz Iwan G. Perszudczew. Pochowano na nim **13 200 z 80 000 żołnierzy Armii Czerwonej** poległych w bitwie o Berlin w marcu i kwietniu 1945 r. Cmentarz żołnierzy radzieckich w Schönholzer Heide jest największym radzieckim cmentarzem wojskowym w Berlinie. Na murze wokół pomnika, na 100 tablicach z brązu umieszczono nazwiska, stopień wojskowy i rok urodzenia jednej piątej poległych, których udało się zidentyfikować.

Po każdej stronie wzdłuż głównej osi, na końcu której wznosi się obelisk z sjenitu o wysokości 33,5 m, znajduje się po osiem grobowców, w których pochowano 1182 żołnierzy. O radzieckich ofiarach obozów koncentracyjnych przypomina kamień pamiątkowy, znajdujący się za obeliskiem. Przed obeliskiem widoczny jest główny pomnik, rzeźba rosyjskiej Matki Ojczyzny. Na cokole zbudowanym z czarnych kamiennych porfirowych bloków umieszczone są tablice z nazwiskami poległych oficerów.

Ze względu na powstanie muru berlińskiego, który na tym odcinku przebiegał zaraz za cmentarzem, las Schönholzer Heide i Pomnik w Schönholz znalazły się na obrzeżach miasta, co spowodowało, że jako cel wycieczek stały się mało atrakcyjne, a przez to nieco zapomniane. Obecnie na cmentarzu trwają gruntowne prace konserwatorskie.

Matthias Barelkowski

Pamięć

patrz: Historia

Informacje praktyczne

Berlin – Pomnik Żołnierzy Radzieckich w Schönholzer Heide

Berlin-Pankow, Germanenstr., w pobliżu stacji S-Bahn Schönholz, stąd ok. 10 min. pieszo. Otwarte dla wszystkich.

Berlin-Pankow, Germanenstrasse

Wstęp wolny.